

Bildande av Skogssjöområdets naturreservat i Mjölby kommun

Länssstyrelsen Östergötlands beslut

Länssstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som framgår av den heldragna svarta linjen på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länssstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet. Enligt 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länssstyrelsen bifogad skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, bilaga 4.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Länssstyrelsen upphäver med stöd av 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken Länssstyrelsens beslut från den 16 december 2008, dnr 511-310-05 (0586-201) om Skogssjöområdets naturreservat med tillhörande skötselplan.

Syftet med reservatet

Syftet med Skogssjöområdets naturreservat är att bevara biologisk mångfald och att skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets äldre barrskogar, löv- och blandskogar, torrängar, sjöar och våtmarker med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras och i förekommande fall restaureras. Syftet är också att bevara och vårda ett särskilt värdefullt område i mellansvenska israndszonen med dess omväxlande karaktär av åsar, ändmoräner och dödisgropar. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

2025-09-17

Syftet ska uppnås genom att skogsmark, våtmark och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas fritt från skadliga åtgärder, i kombination med naturvårdande skötselåtgärder. Åtgärder för att bevara områden med barrblandskogar, lövskogar och naturligt öppna områden är aktuella. Åtgärder för att gynna ett välutvecklat fältskikt genom avdödning av yngre barr- och lövträd är aktuella. Åtgärder som gynnar ett ökande inslag av gamla tallar och granar, inklusive naturvårdsbränning/ brandefterliknande åtgärder kan bli aktuella. Åtgärder för att skapa död ved och återställande av hydrologi kan bli aktuella. Åtgärder vidtas för att underlätta allmänhetens friluftsliv.

Skälen enligt 7 kap. 5 § första stycket miljöbalken

Skälen för ett reservatsbeslut utgörs av skyddsvärd flora och fauna knutna till ett sällsynt välutvecklat isälvsdelta med ett stort antal åsar och dödisgropar. De geologiska bildningarna är uppbyggda av kalkrika avlagringar av både grus och finare sediment. Den unika geologin i området ligger till grund för den rika flora av kärlväxter och svampar med en lång rad ovanliga och rödlistade arter där flera svamparter omfattas av åtgärdsprogram. Området skyddas särskilt på grund av dessa höga biologiska och geologiska värden. Området utgör också ett värdefullt och tätortsnära besöksobjekt för det rörliga friluftslivet.

Naturtyperna i reservatet ingår i en grön infrastruktur för gräsmarker, gran och tall. Det innebär bra förutsättningar för en stor andel av de hotade och skyddskrävande arter som lever i denna naturtyp att kunna fortleva i landskapet i livskraftiga bestånd.

Föreskrifter

Förutom de föreskrifter som anges nedan gäller också annan lagstiftning i reservatet.

A. Inom reservatet gäller följande inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden. Inom reservatet är det inte tillåtet att:

1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning i mark eller vatten;

2025-09-17

2. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
3. uppföra byggnad, eller annan anläggning, såsom exempelvis mast, torn, väg eller ledning i luft, mark eller vatten.
4. framföra motordrivet fordon (gäller även fordon med elmotor) annat än på befintliga vägar och åkrar;
5. anordna upplag;
6. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra mineralämnen;
7. avleda grundvatten, vatten från sjön eller andra källor samt muddra, dika, dämna eller utföra annan åtgärd som påverkar hydrologin i området eller ändrar sjöns vattenföring, djup eller läge;
8. ändra floran eller faunans sammansättning genom att införa nya arter för området, med undantag för utsättning av regnbåge i Skogssjön;
9. jaga med undantag för skyddsjakt och fångst.

A-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken.

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen ägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande åtgärder genomförs inom reservatet:

1. utmärkning av, och information om, reservatet;
2. iordningställande, markering och underhåll av friluftsanläggningar som informationstavlor, parkeringar, vandringsled, grillplats och badplats.
3. naturvårdande skötsel i form av veteranisering, röjning, plantering, luckhuggning, friställning av äldre, ljusgynnade träd och skapande av död ved;

2025-09-17

4. hävd genom bete och /eller slåtter samt tillhörande skötsel till hävdade marker;
5. åkerbruk eller hävd på åkermark, bilaga 1;
6. småskaliga riktade åtgärder för hotade arter som kan bli aktuella i delar av området, såsom småskalig markstörning, holkar, sandbäddar för pollinerare eller hävd;
7. åtgärder för att minska näringshalter och algblomning i Skogssjön;
8. bekämpning av invasiva eller för området främmande arter;
9. åtgärder för att skydda kultur- eller fornlämning från skada som att ta ner träd som växer i eller hotar att falla över lämningen;
10. hydrologisk återställning;
11. begränsa och/eller förhindra storskaliga angrepp av granbarkborre genom fällning och barkning av färskt angripna granar samt rotkapning och barkning av vindfällda granar;
12. undersökningar eller uppföljning av växt- och djurliv samt av mark- och vattenförhållanden och uppföljning av förvaltningsåtgärder;
13. naturvårdsbränning eller brandefterliknande åtgärder.

B-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken.

C. Länsstyrelsen beslutar att utöver vad som annars gäller ska följande föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom reservatet gälla. Inom reservatet är det inte tillåtet att:

1. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
2. gräva upp kärlväxter, plocka mossor, lavar eller svampar med undantag av matsvamp;
3. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, gräva, rista, hacka eller måla;

2025-09-17

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

4. utföra undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet;
5. varaktigt sätta upp tavla, skylt, affisch eller därmed jämförlig anordning;
6. anordna tävlingar för mer än 100 personer eller bedriva lägerverksamhet för mer än 50 personer.

C-föreskrifterna har beslutats med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken och 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Undantag från föreskrifterna

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som krävs för reservatets vård, skötsel och uppföljning och som framgår av föreskrifter under B. De utgör heller inte hinder för vad som krävs för brukande av jordbruksmark inklusive betesdrift eller normalt nyttjande av tomtmark.

Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för eventuell skyddsjakt, eftersök och avlivning av skadat vilt, jakt på invasiva arter samt jakt på moderlöst vilt. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för uttransport av fäلت vilt med stöd av terrängkörningsförordningen. Fordon och färdväg ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador.

Föreskrifterna under C ska inte utgöra hinder för att samla enstaka individer ryggradslösa djur eller enstaka exemplar av kryptogamer för artbestämning.

Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder att efter Länsstyrelsens tillstånd utföra ny-, om- eller tillbyggnad för att tillgodose jord- och skogsbrukets behov.

Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för att för bevattning/djurhållning inom fastigheten St. Skogssjö 1:1 årligen ta högst 12 000 m³ vatten ur Skogssjön. Uttaget skall kontrolleras genom vattenmätare.

2025-09-17

Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för skötsel av befintliga anläggningar i nuvarande omfattning och enligt servitut och avtal så som:

- Underhåll och nyttjande av befintliga vägar markerade på beslutskartan i bilaga 1. Vägar får underhållas så att de motsvarar ursprunglig funktion/standard. Träd och grenar som faller från naturreservatet över vägområde får kapas och läggas inom naturreservatsområdet.
- Träd som riskerar att falla från naturreservatet på objekt så som ledning, byggnad, tomt, kulturlämning, anläggning eller anordning, får efter avstämning med förvaltaren fällas och placeras inom naturreservatet.
- Underhåll och skötsel av befintliga anläggningar såsom VA-ledningar, luftledningar med ledningsgator och elanläggningar (elledningar, nätstationer etc.), enligt gällande servitut och avtal efter avstämning med förvaltaren. Även kompletterande nya elanläggningar i mindre skala kan bli aktuella efter tillstånd av Länsstyrelsen.
- Underhåll och nyttjande av kyrkogård.
- Underhåll och nyttjande av byggnader och andra befintliga anläggningar.

Upplysning om andra gällande bestämmelser

Länsstyrelsen vill påminna om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än naturreservatsföreskrifterna gäller för området, bland annat kulturmiljölagen (1988:950), terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng, fiskelagen (1993:787) och Havs- och vattenmyndighetens författningssamling och Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2004:37) om fiske i sötvattensområdena. Delar av området utgör strandskyddsområde och strandskyddsbestämmelser gäller enligt 7 kap. miljöbalken. Bryggor och byggnader uppförda efter 1975 kräver dispens från strandskyddsbestämmelser. Uppförande av nybyggnad, tillbyggnad och vissa andra ändringar av byggnaders yttre utseende kan enligt Plan- och bygglagen (2010:900) kräva bygglov/tillstånd. Vattenuttag utgör en vattenverksamhet enligt 11 kap. 2 § MB och kan kräva tillstånd. Enligt fridlysningsbestämmelserna är alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa

2025-09-17

svamp-, växt och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen. Enligt 7 kap 1 § miljöbalken ska var och en som utnyttjar allemansrätten eller annars vistas i naturen visa hänsyn och varsamhet i sitt umgänge med den. Samråd enligt 12 kap. 6 § MB kan komma att krävas för verksamheter som inte är begränsade i föreskrifterna. Uppförande av nybyggnad, tillbyggnad och vissa andra ändringar av byggnaders yttre utseende kan enligt Plan- och bygglagen (2010:900) kräva bygglov/tillstånd.

Skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen, bilaga 4.

Förvaltare för naturreservatet ska vara Mjölby kommun.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken ska värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av Skogssjöområdets naturreservat är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet, i enlighet med 7 kap. 8 § miljöbalken, inte strider mot en detaljplan eller områdesbestämmelser.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av Skogssjöområdets naturreservat inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, i den omfattning det behövs göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att allemansrätten inte väsentligt påverkas av beslutet.

2025-09-17

Agenda 2030, miljö kvalitetsmål och ekosystemtjänster

Bildandet av Skogssjöområdet naturreservat är en del av uppfyllandet av miljö kvalitetsmålen Levande skogar, Levande sjöar och vattendrag och Ett rikt växt- och djurliv om vilket Sveriges riksdag och regering beslutat. Det är också en del av uppfyllandet av FN:s konvention om biologisk mångfald och de globala hållbarhetsmålen, Agenda 2030 och då särskilt mål nummer 15, Ekosystem och biologisk mångfald.

Länsstyrelsen bedömer att Skogssjöområdet naturreservat bidrar med flera olika ekosystemtjänster tack vare bevarande av biologisk mångfald och varierande miljöer som är basen för många andra ekosystemtjänster. Skogsmiljöerna fungerar som livsmiljö men även som en form av klimatanläggning och reningsverk. De olika livsmiljöerna fyller funktioner som lek-, bo-, skydds- och rastplatser. Bevarandet av en variation av livsmiljöer och en hög biologisk mångfald bidrar till ett landskap som är generellt bättre rustat för klimatförändringar.

Ärendets handläggning

Motivering till beslutet

Skogssjöområdet naturreservat bildades den 25 augusti 1978 (dnr. 11.1211-2729-75) och uppdaterades med ett beslut om skötselplan den 10 juli 1992 (dnr. 2310-4823-91). Dessa beslut upphävdes den 16 december 2008 då det nu gällande beslutet fattades.

Reservatets skötselplan från 2008 utgör juridiskt en del av reservatsbeslutet den 16 december 2008, enligt 7 kap. 4-6 §§ miljöbalken eftersom hänvisningar till skötselplanen finns med i beslutets B-föreskrifter. Men B-föreskrifterna bör vara fristående från skötselplanen så att fastighetsägaren, utifrån vad som anges enbart i beslutsdokumentet, ska veta vad denne ska tåla enligt 7 kap 6 § miljöbalken. De nya B-föreskrifterna möjliggör dessutom tillägg av skötsel i form av bekämpning av granbarkborre, hydrologisk återställning (vattenkemi) och bekämpning av för området invasiva arter. Skötselplanen ska från och med nu kunna uppdateras fristående från beslutet.

2025-09-17

Invasiva eller andra, för reservatet, främmande arter kan komma att hota naturvärden i området och därmed bli ett problem sett utifrån naturreservatets syfte. Föreskrifterna för naturreservatet bör därför möjliggöra för att vid behov kunna vidta åtgärder för att bekämpa för området invasiva eller främmande arter.

I flera delar av reservatet har indelning i skötselområden varit undermålig vilket resulterat i avsaknad av skötselåtgärder som gynnar naturvärden. Vissa områden har helt saknat åtgärdsalternativ vilket i värsta fall kan ha inneburit en förlust av naturvärden inom reservatet. I och med att en ny skötselplan med nya skötselområden och åtgärder har utformats kommer naturvärdena att gynnas.

Enligt 7 kap. 7 § första stycket miljöbalken får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslut som den har meddelat enligt 4-6 §§, om det finns synnerliga skäl. Beslut om upphävande får enligt 7 kap. 7 § fjärde stycket miljöbalken meddelas endast om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturreservatet eller på något annat område. Länsstyrelsen anser att det inte är skäligt att kräva ytterligare kompensation för upphävandet av det gällande beslutet. Det nya beslutet kan på ett bättre sätt vårda och skydda de prioriterade bevarandevärdena som det gällande beslutet avsågs att skydda och det innefattar exakt samma geografiska område som det gällande beslutet. Skötselplanen för naturreservatet ska från och med nu kunna uppdateras fristående från beslutet vilket även möjliggör att ny kunskap om naturvård kan implementeras om så behövs.

Länsstyrelsen anser att det finns synnerliga skäl att upphäva det gällande beslutet om Skogssjöområdets naturreservat för att ersätta detta med ett nytt beslut med tydligt syfte, utvecklade skäl och föreskrifter samt att besluta om en ny skötselplan så att naturvärdena vårdas och inte riskerar att försvinna.

Ett nytt beslut med syfte, skäl och föreskrifter samt tillhörande skötselplan för reservatet har därmed utformats.

Konsekvensutredning för upphävande av beslut

- Tydligare och enklare att uppnå syftet med naturreservatet.
- Möjliggör långsiktig förvaltning av utpekade naturvärden i naturreservat och förhindrar att naturvärdena försvinner på

2025-09-17

grund av motsägelsefulla skrivningar i syfte, mål och skötsel förslag.

- Uppenbara fördelar för biologisk mångfald gäller främst arter kopplade till naturtyperna "barrskog på åsar" och "kalkgräsmarker".
- Ingen ny ersättningssituation uppstår vid revideringen av beslutet för Skogssjöområdet naturreservat. Förtydliganden kring behov och genomförande av skötsel i skötselområdena är föreslagna som förtydligar hur syftet med naturreservatet ska nås.
- Skogssjöområdets naturreservat ägs av Mjölby kommun, Folkungabygdens pastorat och flertalet mindre markägare. Markägarnas rättigheter kommer inte att påverkas. Inga förändrade inskränkningar av användningen av de ytor markägarna innehar kommer att beslutas.

Inkomna remissvar

Länsstyrelsen har remitterat förslag till beslut till markägare, övriga berörda sakägare, Sveriges geologiska undersökning, Mjölby kommun, Skogsstyrelsen, Naturskyddsföreningen i Mjölby/Boxholm, Naturskyddsföreningen i Östergötland, Försvarsmakten, Mjölby-Svartådalens Energi AB, Trafikverket och BirdLife Östergötland.

Länsstyrelsen har fått svar från Skogsstyrelsen, Försvarsmakten, Sveriges geologiska undersökning, Mjölby kommun och Östergötlands ornitologiska förening.

Skogsstyrelsen ställer sig positiv till fortsatt långsiktigt skydd av området och tillstyrker att naturreservatet med tillhörande skötselplan bildas enligt förslag, samt att gällande beslut upphävs. Den presenterade skötselplanen förefaller vara väl anpassad till reservatets olika naturtyper och de föreslagna skötselåtgärderna bedöms främja det övergripande målet för bevarande och utveckling av områdets naturvärden. Reservatet bedöms inte försvåra pågående skogsbruk på intilliggande skogsmark, då reservatets utbredning förblir oförändrat. De enligt beslutet angivna metoderna för bekämpning av den åttatandade granbarkborren bedöms vara tillräckliga för att förhindra omfattande angrepp inom reservatet. Skogsstyrelsen vill dock påtala betydelsen av att sätta in bekämpning

2025-09-17

av granbarkborren i god tid innan angreppen sprids inom reservatet och för att undvika spridning till närliggande granbestånd.

Försvarsmakten och **Sveriges geologiska undersökning** avstår att yttra sig.

BirdLife Östergötland är positiv till nybildandet av naturreservatet med en ny skötselplan som tillåter mer aktiva åtgärder inriktade för att säkra en positiv utveckling av de höga naturvärdena. De skickar även med ett antal synpunkter (bilaga 5).

Mjölby kommun ser positivt på nybildandet av naturreservatet och tillstyrker Länsstyrelsens förslag (bilaga 6) men efterfrågar förtydligande i några frågor:

2. Miljönämnden efterfrågar kompletteringar avseende finansiering av skötselåtgärder i reservatet.
3. Miljönämnden efterfrågar förtydligande kring vad som gäller för tomtmark inom reservatet.
4. Miljönämnden efterfrågar förtydliganden hur jordbruksmark ska hanteras utifrån A och B-föreskrifter och hänvisning till bilaga 1.
5. Miljönämnden efterfrågar förtydligande kring vilken myndighet som har tillsynsansvar för vattenuttaget ur Skogssjön.
6. Miljönämnden efterfrågar ett generellt förbud för bekämpningsmedel i reservatet.

Bemötande av inkomna remissvar

Länsstyrelsen tackar för de yttranden som inkommit.

Gällande **BirdLife Östergötlands** yttrande anser Länsstyrelsen att de parkartade delar som avses i skötselområde ett bör fortsatt vara det då de ligger i anslutning till bad- och campingområdet.

Målbilderna tar endast i enstaka fall upp specifika artgrupper. De ska helst ge en generell bild av området. Uppföljning för reservatet kan mycket väl innehålla inventering av fågelfauna.

”Skadliga åtgärder” syftar på skogsbruk eller andra naturskadliga åtgärder.

Naturreservatets föreskrifter ska inte vara ett hinder för att sätta ut regnbåge i sjön. Men för att sätta ut fisk i ett vattenområde krävs tillstånd av länsstyrelsen enligt förordningen (SFS 1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen.

Bekämpning av invasiva arter bedöms från fall till fall av förvaltaren. Föreskrift A6 syftar till reservatet som helhet men åkermarkerna kan brukas konventionellt.

2025-09-17

Gällande **Mjölby kommuns** yttrande och dess synpunkter 2-6 anser Länsstyrelsen att:

2. Finansieringen av skötselåtgärder behandlas inte i beslut och skötselplan. Skötselåtgärder i naturreservat kan finansieras på många olika sätt bland annat genom olika typer av projekt eller bidrag. Det är till exempel möjligt att ansöka om upp till 50 % av kostnaden för naturvårdsskötsel hos Enheten för förvaltning av skyddade områden på Länsstyrelsen Östergötland.
3. Naturreservatets beslut och föreskrifter hindrar inte skötsel av befintliga anläggningar/byggnader på tomtmark i nuvarande omfattning eller enligt servitut och avtal. Utöver naturreservatets föreskrifter behöver en åtgärd även vara förenlig med övrig gällande lagstiftning och beroende på åtgärdens omfattning kan en prövning därför behöva ske. Ett extra förtydligande gällande tomtmark har lagts till (sid 5).
4. Föreskrifterna innebär inget hinder eller begränsning i hur jordbruksmarken får brukas.
5. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för vattenverksamheter som exempelvis vattenuttag. Om inget annat finns överenskommet är även Länsstyrelsen tillsynsansvarig över att föreskrifterna för statligt skyddade områden följs. Det gäller även om en kommun förvaltar ett statligt skyddat område.
6. Enligt föreskrift A6 är det förbjudet att använda bekämpningsmedel i reservatet. Detta gäller dock inte för brukande av jordbruksmark då sådant brukande är undantaget från föreskrifterna.

Övrigt

Natura 2000

Livsmiljöer och arter som är utpekade enligt Natura 2000 ska uppnå eller bevara ett gynnsamt tillstånd. Detta innebär att verksamheter eller åtgärder som kan orsaka betydande påverkan på områdets livsmiljöer, och/eller störa arter i området, kräver tillstånd enligt 7 kap. 28a § första stycket miljöbalken.

Verksamheter som är direkt förenliga med områdets förvaltning och skötsel kräver ej tillstånd (7 kap. 28a §, andra stycket miljöbalken). Åtgärder enligt fastställd skötselplan kan dock kräva tillstånd.

Om verksamheten eller åtgärden kräver en tillståndsprövning ska en specifik miljöbedömning göras. Detta innebär att

2025-09-17

tillståndsprövningen ska föregås av ett avgränsningssamråd, samt att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) bifogas ansökan om tillstånd (6 kap. 28 § miljöbalken). MKB:n ska belysa hur områdets utpekade livsmiljöer och arter påverkas.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3. Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avdelning C, vilka gäller omedelbart.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövdingen Gunilla Svantorp med naturvårdshandläggaren Staffan Carlsson som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschefen Marina Verbova, samhällsplaneraren Stanislav Ilic, länsjuristen Anna Isaksson och antikvarien Malin Svarvar medverkat.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar vi dina personuppgifter

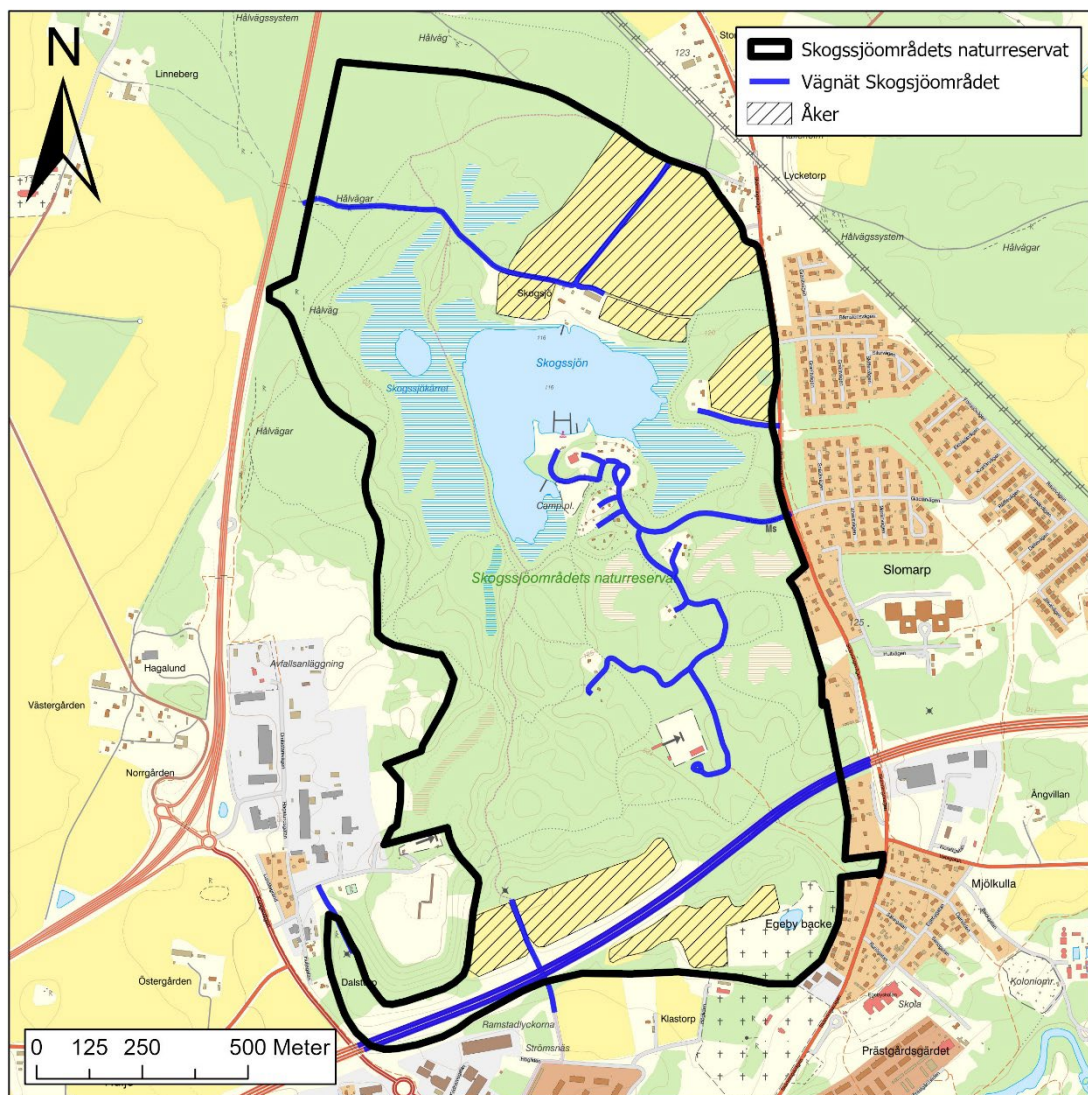
Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Sändlista
3. Hur man överklagar
4. Skötselplan
5. Bilaga Bird Life Östergötlands yttrande
6. Bilaga Mjölby kommuns yttrande

Bilaga 1.

Figur 1. Beslutscharta över Skogssjöområdets naturreservat.

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Östergötland antingen via e-post; ostergotland@lansstyrelsen.se, eller med post; Östgötagatan 3, 581 86 Linköping.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Du anses ha fått del av beslutet den dag det kungörs i ortstidning. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, ostergotland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 50 00. Ange diarienumret för detta ärende.

BirdLife
Östergötland

YTTRANDE

2025-04-10

ostergotland@lansstyrelsen.se

Naturvårdsenheten

Länsstyrelsen Östergötland

581 86 Linköping

Yttrande över remiss av förslag till beslut och skötselplan för Skogssjöområdets naturreservat i Mjölby kommun, dnr 511-14966-24

REMISSEN

Länsstyrelsen har skickat över förslag till nybildande av Skogssjöområdets naturreservat (ursprungligen bildat 1978, med senaste reservatsbeslut från 2008). Remissen innehåller förslag till beslut med föreskrifter samt skötselplan och BirdLife Östergötland (tidigare Östergötlands ornitologiska förening) har getts möjlighet att lämna synpunkter på förslaget.

Förslaget till nybildande av Skogssjöområdets naturreservat är huvudsakligen baserat på ett tydligt behov av att få till en mer anpassad skötselplan utan motsägelsefulla skrivningar och med möjligheter till åtgärder för en bättre långsiktig förvaltning av utpekade naturvärden.

Skogssjöområdets naturreservat är drygt 200 ha stort och utgör ett mycket mångformigt naturområde beläget invid E4 strax norr om Mjölby tätort. Det har höga geologiska värden knutet till den så kallade mellansvenska israndzonen vilket präglar det kuperade området med åsar, ändmoräner och dödisgropar. De biologiska värdena är knutna till äldre barrskogar, löv- och blandskogar, torrängar, sjöar och våtmarker. Många sällsynta och rödlistade arter finns här, särskilt bland svampar (till exempel den mycket sällsynta raggtaggsvampen) och kärlväxter (till exempel den mycket sällsynta luddvedeln). Även fågelfaunan innehåller ett antal rödlistade arter, bland annat spillkråka, mindre hackspett, entita och talltita.

Naturreservatet är ett mycket välbesökt område med ett flertal friluftsanläggningar som badplats, campingplats och bågskyttebana. Reservatet innefattar också ett aktivt jordbruk, sommarstugetomter, en kyrkogård, mindre vägar och även E4 (reservatet ligger på båda sidor om motorvägen).

SYNPUNKTER

BirdLife Östergötland är positiv till nybildandet av naturreservatet med en ny skötselplan som tillåter mer aktiva åtgärder inriktade för att säkra en positiv utveckling av de höga naturvärdena.

Förslagen till beslut och skötselplan är väl genomarbetade. Naturvärden, mål och åtgärder är utförligt beskrivna och åtgärderna konkreta med förslag till uppföljning.

Några synpunkter i smått och stort

1. Väldigt positivt med småskaliga riktade åtgärder för hotade arter.
2. Ett antal rödlistade fågelarter förekommer i reservatet. I de olika skötselområdenas bevarandemål och skötselåtgärder saknas dock, med något undantag, skrivningar och förslag riktade till fågelfaunan. Sådana borde kunna tillföras för att tydliggöra vad man bör göra respektive inte göra med koppling till fågelfaunan. Ett exempel är betydelsen av flerskiktning för entita och talltita (det vill säga inte alltför hård röjning vid behov av att åtgärda igenväxning i skogsmiljöer).
Skrivningen "Parkartade delar fortsätter att skötas parkartat" (skötselområde 1) verkar också tveksam och borde nyanseras med målsättningen att uppnå en mer variationsrik miljö, bland annat till gagn för en rikare fågelfauna.
3. Uppföljning borde innehålla även inventeringar av fågelfaunan, åtminstone av hackspettar och titor.
4. I beslutshandlingen (sid.2) respektive skötselplanen (sid.15), under "Syftet med reservatet" står att naturreservatet ska "*utvecklas fritt från skadliga åtgärder*". Formuleringen "skadliga åtgärder" är lite svepande och bör kunna förtydligas eller i vart fall tydligare relateras till utpekade och bevarandevärda naturtyper och arter.
5. Föreskrift A8 anger att det inte är tillåtet att införa nya arter för området, med undantag för *utsättning av regnbåge i Skogssjön*. Märkligt och tveksamt att sätta ut denna främmande art i en sjö som i övrigt innehåller en rik fiskfauna. Det är också en motsägelse till föreskrift B8 som säger att ägare och innehavare av särskild rätt ska tåla "bekämpning av invasiva eller för området främmande arter". Detta nämns även under Motivering till beslutet, på sid.9.
6. Föreskrift A6 anger att det inte är tillåtet att tillföra växtnäringssämnen eller jordförbättringsmedel eller att använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel etc. Samtidigt står det att föreskrifterna under A och C inte ska utgöra hinder för vad som krävs för brukande av jordbruksmark inklusive betesdrift. I skötselplanen (för skötselområde 6, Åkermarker) står det att kantzonerna till åkermarken innehåller flera sällsynta och rödlistade så kallade åkerogräs. För skötseln står det att användning av kemiska bekämpningsmedel minimeras och att det vore önskvärt att åkerkanterna brukas besprutningsfritt. Detta sammantaget är tämligen motsägelsefullt. De olika skrivningarna bör formuleras skarpare med en tydligare inriktning och målsättning för naturvårdens bästa.

För BirdLife Östergötland, fågelskyddsgruppen

Gunnar Ölfringsson

Sammanträdesprotokoll
Miljönämnden 2025-04-15

§ 39

Diarienummer: MN-2025-441

Skogssjöområdets naturreservat

Bakgrund

Länsstyrelsen har översänt förslag till nytt beslut för Skogssjöområdets naturreservat i Mjölby kommun samt fastställande av skötselplan. Skogssjöområdets naturreservat bildades 1978 och har därefter reviderats 1992 och 2008.

Beskrivning av området

Skogssjöområdets naturreservat omfattar ett område som är cirka 200 hektar. Naturreservatet är beläget cirka 2 kilometer norr om Mjölby centrum.

Området är starkt präglat av grusavlagringar som bildar ett nät av åsar och dödisgröpar. Några dödisgröpar är så pass djupa att det bildats sjöar och våtmarker i bottnarna. Gruset är kalkrikt vilket syns tydligt på floran av kärlväxter och svampar, med flera sällsynta arter i båda grupperna. De högsta biologiska värdena i reservatet är knutna till partier med gammal barrskog och några mindre delar med kalktorräng. Värden finns också knutna till våtmarker och sjöar. Områdets tätortsnära läge gör att reservatet är flitigt nyttjat för friluftsliv. Mest påtagligt är det vid det välbesökta badet i Skogssjön.

Syfte

Syftet med Skogssjöområdets naturreservat är att:

- 1) bevara biologisk mångfald och att skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets äldre barrskogar, löv- och blandskogar, torrängar, sjöar och våtmarker med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras och i förekommande fall restaureras.
- 2) att bevara och vårda ett särskilt värdefullt område i mellansvenska israndszonen med dess omväxlande karaktär av åsar, ändmoräner och dödisgröpar.
- 3) att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att skogsmark, våtmark och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna utvecklas fritt, i kombination med naturvårdande skötselåtgärder.

Sammanfattning

Miljönämnden samordnar Mjölby kommuns svar och har inhämtat synpunkter från kultur- och fritidsförvaltningen, samhällsbyggnadsnämnden samt exploateringsingenjör.

Det är positivt att förslaget innebär att skötselplanen kan uppdateras fristående från beslutet samt att förslaget möjliggör bekämpning av invasiva eller för området främmande arter.

Kultur- och fritidsförvaltningen anser att förslaget är tydligt och kortfattat och har inga kommentarer om sakinnehållet.

Samhällsbyggnadsnämnden framför synpunkter gällande främst finansiering. Mer kostsamma naturvårdsåtgärder på kommunal mark i reservatet har historiskt finansierats genom mindre uttag av skog i reservatet för att åtgärderna sammantaget ska gå ungefär

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

3 av 14

Sammanträdesprotokoll
Miljönämnden 2025-04-15

Forts. § 39

jämnt upp ekonomiskt. De nya bestämmelserna utesluter dock möjligheten att göra uttag i skogen. Som det ser ut nu saknas ekonomiska medel till att genomföra skötselplanen.

Exploateringsingenjören önskar större tydlighet i föreskrifterna vad som gäller inom tomtmark som inom den nya skötselplanen kallas exploaterade ytor. Av förslaget framgår inte tydligt om till exempel undantag från föreskrifterna i form av för skötsel av befintliga anläggningar gäller för tomtmark.

Miljökontoret anser att de nya dokumenten är tydligare vad gäller flertalet punkter till exempel:

- tydligare och enklare att uppnå syftet med naturreservatet och därmed möjliggöra långsiktig förvaltning av utpekade naturvärden
- vad man som ägare och innehavare av särskild rätt får tåla
- bekämpning av invasiva eller för området främmande arter möjliggörs
- förbud mot tältning, utanför avsedda platser, är borttagen.

Miljökontoret tycker att det ska framgå vem som är tillsynsmyndighet för vattenuttaget ur Skogssjön.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse med diarienummer MN-2025-441-7
- Synpunkter från exploateringsingenjör KS/2025:109, med diarienummer MN-2025-441-9
- Synpunkter från samhällsbyggnadsnämnden dnr SBN/2025:144, med diarienummer MN-2025-441-8
- Synpunkter, kultur- och fritidsförvaltningen dnr KOF/2025:32, med diarienummer MN-2025-441-4
- Extern remiss Skogssjöområdets naturreservat, Länsstyrelsen dnr 511-14966-24, med diarienummer MN-2025-441-1

Miljönämndens beslut

1. Miljönämnden tillstyrker Länsstyrelsens förslag till beslut för naturreservatet Skogssjöområdet med fastställd skötselplan för området.
2. Miljönämnden efterfrågar kompletteringar avseende finansiering av skötselåtgärder i reservatet.
3. Miljönämnden efterfrågar förtydligande kring vad som gäller för tomtmark inom reservatet.
4. Miljönämnden efterfrågar förtydliganden hur jordbruksmark ska hanteras utifrån A och B-föreskrifter och hänvisning till bilaga 1.
5. Miljönämnden efterfrågar förtydligande kring vilken myndighet som har tillsynsansvar för vattenuttaget ur Skogssjön.
6. Miljönämnden efterfrågar ett generellt förbud för bekämpningsmedel i reservatet.

Sammanträdesprotokoll
Miljönämnden 2025-04-15

Forts. § 39

—

Beslutet skickas till:
Länsstyrelsen Östergötland
Samhällsbyggnadsnämnden, Mjölby kommun
Kultur- och fritidsförvaltningen, Mjölby kommun
Akten

